

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Pe un an 60 coroane. — Pe șase luni 30 coroane. — Pe trei luni 15 coroane. Ziarul apare Marți, Joi și Sâmbătă

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrierile nefransece se refuză. — Articolele republicate nu se înapoiază.

— Prețul inserțiunilor, după invocaală —
Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Serate religioase la sate

Ideile bolșevice, care cutreără lumea, și în unele locuri au răsturnat ordinea publică, au atins foarte puțin sufletul poporului român, multămită respectului și iubirii sale față de credința strămoșască.

Poporul român a stat îndobțeșt de parte de ideile înșălătoare trimise din Rusia.

Dar, mai mult decât ideile bolșevice amenință sufletul săteanului nostru, ideile anabaptiste.

Ideile anabaptiste, sub forma unei haine religioase, și-au făcut oarecare intrare în gândul țăranelui. În numeroase localități înștrăinându-l de credința strămoșască îl depărtează de școala și de neamul său.

Datori săntem prin urmare să căutăm căile potrivite de îndreptare.

Cel mai puternic mijloc de îndreptare ar fi, după a mea părere: *seratele religioase* de propagandă, care nu sânt altceva decât *șezători literare*, de care s'a mai vorbit la noi.

Nu trag la îndoială nici efectul predicilor din biserică; dar, deoarece serviciul nostru bisericesc este lung, de regulă predica pentru mulți din credincioși — ori cât de scurtă și bună ar fi — e greutate și n'o mai ascultă bucuros.

În seratele religioase, care se pot ține Duminică și sărbătoarea după vechernie în sala școlii sau a Casei Naționale,

se va aduna poporul dornic de învoire sufletască, și mai ales tinerimea adultă, fete și feciori, bărbați și femei, mulți cei mai mulți din curiozitate la început, — mai târziu din interesul lor bine priceput. Ce poate fi obiectul seratelor?

1. S'ia scriptură, cu toată bogăția ei de maxime și învățături, ce le vom prezenta ca mici dizezații religioase, stărind cu toată puterea asupra Testamentului nou, asupra epistolelor sfinților apostoli. Spuse în formă exegetică și pe înțelesul tuturor, ele vor procura clipe neuitate pentru ascultători.

2. Învățăturile morale din s'ia scriptură le aducem în legătură cu viața poporului.

3. Cântul nostru întreg va putea să se tracteze în serate explicându-se mișcarea serviciului divin, făcându-se astfel accesibile formele cultului divin pentru fiecare credincios; așa se va produce mai viu și conștius interes față de serviciul divin.

4. Biserica noastră ca așezământ dumnezeesc. Rolul bisericii creștine. Marele bine ce l-a adus biserica în procesul de dezvoltare a popoarelor. Din istoria bisericii creștine.

5. Istoria bisericii creștine românești, cu frământările pentru libertate și propășire.

6. Legătura între biserică și neam, arătându-se că biserica a fost pentru neamul nostru depozitarul comorilor de credință, obiceiuri religioase, morală și literatură. În bisericile sărăcioase de lemn

s'a'u făcut primele încercări de scriere și pictură religioasă românească; bisericile au fost motorul ideilor mărețe naționale. Multă vreme numai ele singure au fost îndrumătoarele tuturor acțiunilor mari. Servitorii bisericesti, ca reprezentanții lui Hristos pe pământ, și-au dat toată puterea întru conducerea credincioșilor pe calea propășirii religioase și naționale.

Se va arăta ce crimă săvârșesc anabaptiștii și bolșevicii, când atacă biserica.

7. Se va face o explicare a tainelor, arătându-se originea lor divină și spulberându-se învățăturile greșite și isorvate de la dușmanii bisericii și ai neamului nostru.

8. Se va face propagandă pentru susținerea intactă a obiceiurilor religioase bune, arătând legătura vie ce a susținut o generație de alia.

9. Se va îndrepta luarea aminte asupra cârților de rugăciune bune, stărind pentru înlăturarea — cârților apocrifice și dușmănoase bisericii.

Tot asemenea se va stăruia asupra cârților bune și de cuprins religios făcându-se o bibliotecă religioasă, susținută de biserică.

10. Se va stăruia asupra procurării de icoane de pictură religioasă originală.

11. Se va arăta sentimentul moral în poezia populară.

12. Se va stăruia asupra învățării rugăciunilor și asupra folosului ce-l aduce pentru întărirea sufletului creștinesc, a credinței și a curajului cetățenesc.

FOIȘOARA

Refugiații Ardealului

— Scrieri din pribegie! —

de Dr. Ioan Matelu.

Eră prin Iulie 1917. Moldova îndurerată de suferințele grămădite în hotarele ei, se învoia acum văzând cum s'a ridicat prin nesușe greutăți, o oasie nouă, cu sufletul pregătit pentru luptă și biruință. O undă de adâncă încredere străbatea satele copleșite de mulțimea muscalilor cecinicari. Se apropia ziua răzbumării, clipa mare de furtună b'ruitoare a oștirii românești, crezută moartă, dar reînviată cu se înnoește tineretele vulturului în asprume munților înșreți de vânturi. Fremătău vâle, suspinau izvoarele, lanurile tresăreau de sbuciumii așteptării. Un neam întreg priveghia în nădejdea mântuirii. Dușmanul avea să fie gonit și pământul strămoșesc lărgit în hotarele lui până undă răsună graul românesc. Dar poate nicăiri nu trăia acest gând cu

atăta putere, ca'n inima pribegilor din Ardeal. Se împlinise anul de când ei au îmbrățișat cu lacrimi în satele lor, cea dintâi oștiră națională, care venia cu sfânta sloa și dezorbie. Sufletul lor s'a cutremurat atunci de bucuria negrăită a copilului, ce-și vede mama d'ouăși. A fost plăin și sărbătoare. Se îmbrășișau frații buni, pe cari i-a desprărit de atâtea veacuri pravili dușmane.

Acum se simțeau un suflet, un trup și nimic nu mai putea desface legătura lor caldă, d'ouăși și sfântă. Cerul Ardealului se înșesinase, glasuri de mulțumire evlavioasă se ridicau din toate vâle spre slăvile albastre. Era rugăciunea unui popor Ingenunchiat, care-și vedea acum slobozita viața din chimurile stăpânirii străine și apășătoare.

Rugăciunea libertății naționale plătută ca fumul de tămăie bine mirostitoare, deasupra satelor ardelenice.

Visul nostru de o mie de ani, se coborâse atunci pe pământul udat de lacrimile durerii. Văluau zările, răsunau codrii de cântarea biruinții. Steagurile României fluturau strălucitoare în țara suferințelor. Era cea dintâi sărbătoare a Ardealului. De acum ne găsim la pieptul ocrotitor

al mamei noastre iubite. Bucuria ei era bucuria noastră. Și când a venit c'iasul durerii pentru România, noi ne-am cutremurat și am suferit împreună cu ea. Armata românească, cutropită de puiulul năvalnic al cetelelor dușmane, a fost silită să părăsească Ardealul. A fost atunci o clipă zguduitoare pentru noi. Bocete și tânguiri sfâșietoare alegeau din sat în sat. O vobură aprinsă fierbea pretutindeni înșgerând zarea, scormonind furtuna nenorocirii. Bărbații se ridicau întunecați, femeile alegeau țipând ori strângându-și la piept copilași, povșuitorii satelor, preșii și învățătorii, umblau cu fața brăzdată de gânduri printre lumea aceasta înșviorată. Groaza de răzbumarea aspiritorilor, străbătute în toate sufletele. Toți se gândiau să plece dela vetrele lor, urmând oștirea care le aduse vestea slobozaniei din robia de veacuri. Dar gospodăriile nu puteau rămâne pustii. Și s'a'u desprărit atunci în plătăscă amare și jale sfâșietoare, bărbații de soți, părinții de copii, frații de surori. Numai cu hainele pe ei, au apucat drumul aspru și întunecat al pribegiei. În urma lor tremura jalea satelor și desnădejdea mamelor.

(Va urma).

*) Apărute în gazeta „Ardealul” din Chișinău.

13. Sbiucuirea păcatelor, care s'au instăpânit asupra sufletului poporului, arătând de zăstrul spre care împing aceste păcate.

14. Se va face propagandă pentru îmbrășarea cântării bisericesti, pentru înfăptuirea de coruri bărbătești și femești care să distragă și înlățe sufletul atât în cursul serviciului divin, cât și în cursul și la finea seretelor bisericești.

15. Dar nu numai aceste ideile religioase vor putea forma obiect de pertractat în seratele religioase, ci întreaga istorie a suferințelor noastre se poate atinge în aceste conveniri prietenești.

Ideile despre o educație morală și omenească în familie, noștrii, probleme de educație a fetelor, chestiuni de economie — cu un cuvânt orice fel de lucruri d'asemenea natură s'ar putea tracta în aceste serate, înviorându-le cu cântări bine executate.

Tot aici se va putea atrage atențiunea și se va putea lumina auditorul asupra rostului și însemnătății fundatiunilor de binefacere.

Foloasele, ce ar rezulta din serate religioase, sânt multe și de mare însemnătate. Și anume:

1. Prin explicarea amănunțită a sfetei scripturii, a cultului divin, a cântării bisericesti, a picturii bune și frumoase, se va face din poporul nostru un popor credincios conștient de chemarea sa ca creștin, care ori când va ști și-gi pue viața și averea în cumpănă când e vorba de apărarea instituțiilor ce lucrează pentru binele și fericirea lui.

2. Se va schimba subiectul poveștilor poporului despre lucruri de primenire sufletescă și religioasă, și se vor abandona poveștile greșite despre lucruri legate de glie și materialism urât.

3. Prin participarea la serate, se vor abate de la cărucium, lăsând să stea goala localurile, ce au adus atâta pagubă și rușine neamului.

4. Purtare corectă se va instăpâni în tineră generație, în care se va arăta sentimentul de recunoștință față de cei ce lucrează spre binele comun.

5. Desvoltarea gustului de a ceti istoria bisericii creștine și a națiunii, și de a iubi și jertfi cu drag pentru biserica ce muncește pentru popor.

6. Schimbare societății prin cunoașterea principilor de educație creștină în familie.

7. Nobilitarea sufletului prin cântarea bisericească și iubirea ce se naște față de cântările bisericești și de cultul nostru.

8. Ușurarea înființării fundatiunilor bisericești de binefacere, — deoarece aici prin discuții libere mai bine se pot lumina asupra chestiunilor, decât prin predică.

Dacă se vor putea înfăptui aceste serate, se vor face neapărat simțitoare îmbunătățiri în stările sufleteste ale poporului nostru; ear slujitorii altarului vor dovedi că sânt vrednici urmași ai sfinților apostoli.

D. Bucur.

Extras din ordonanța Nr. 21 și 25 (Modificată)

1. Vor fi considerăți ca infractori:

a) Acel cari fără rea credință, prin localuri publice, cărti, trenuri, pe străzi etc., vor comunica, colporta, comenta, în orice chip, știri fie adevărate, fie imaginare, sau păreri relative la operațiunile de răs-

boi situația și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orice chestiune privitoare la armata română.

2. Această infracțiune se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 lei.

Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scop de a spiona, sau trăda, se aplică pedensele prevăzute de legile penale în vigoare, în timp de război.

Ungurii bătuți

Comunicat oficial

— din 26 Iulie 1919 —

Frontul de ost: Bande bolșevice au încercat să treacă Nistrul pe la Chițcani, Stroinei și Pugezeni. Au fost asvărțite înapoi cu pierderi.

Frontul de vest: În sectoarele Rakamaz și Solnoc luptele continuă cu înverșunare. Trupele noastre înaintază peste tot.

Capturări: 6 ofițeri, 610 soldați, 2 tunuri, 5 mitraliere, mult armament și muniție. **Pierderi, morți:** Colonelul Victor Târnavanu căzut în fruntea trupelor ce conducea la asalt, și locotenentul Gheorghe Constantinescu, și 54 soldați.

Răniți: 5 ofițeri, 379 soldați.

Convocare

La propunerea Consiliului Dirigent convoc prin această Marele Sfat Național al Sibiu, pe ziua de Marți 29 Iulie n. 1919 orele 10 a. m. și pe zilele următoare.

Ședințele M. Sf. N. se vor ține în sala palatului județan din Sibiu.

Obiecte:

1. Intregirea M. Sf. Național prin scoptare.

2. Proiectul de reformă agrară.

3. Proiectul de reformă electorală.

Toți membrii M. Sf. N. aleși în Marele Adunare Națională din Alba Iulia sânt invitați să se prezinte dela început la ședințe.

Sibiu, la 21 Iulie 1919.

Dr. Teodor Mihail

vicepreședinte al Marii Sfat Național.

Un monument al Unirii

Primim următoarele din partea Academiei Române:

Academia a luat inițiativa pentru deschiderea unei subscripții naționale în vederea comemorării printr'un monument al Unirii tuturor românilor. În această calitate ea patronează și centralizează strângerea fondurilor, publică condițiile concursului și cooptându-și la nevoie alte persoane de specialitate, hotărășe asupra lucrărilor prezentate.

Monumentul se are în vedere pentru Capitala țării și anume în spațiul liber, — eventual într'un mare squar din nou tăiat, în parcul dela șosea pe axa căii Victoriei.

Academia nu leagă prin program precizat — arhitectonic sau sculptural — libertatea de concepțiune a artiștilor. Singura indicație în ce privește proporțiile și compoziția, e că monumentul trebuie să exprime prin întregul său aspect de artă a spațiului liber măreția faptei come-

morate și în același timp să fie simbolul plastic cel mai clar spre a reda ideea unirii, stăruirii continue a națiunii și biruinței.

Concursul e liber deopotrivă pentru artiștii și pentru sculptorii atât asociați, cât și individual.

Proiectele definitive — cu studiul deplin al motivelor de detaliu — au să fie înaintate Academiei Române, cel mai târziu până la 30 April 1920.

Se vor acorda trei mari premii celor dintâi trei lucrări în ordinea clasificării: I de 25.000, II de 10.000, III de 5.000 lei.

Împreunarea bisericilor ortodoxe române din regatul român

De Ștefan Meteu.

(Urmare)

Cât de mult se încredeau în puterile lor, ni-o arată o scrisoare a lui Alexandru Papiu Ilarianu către niște protopopi în 1850, în care spune, că noi românii nu avem nevoie acuma de preoți, ci de juristi și politicieni, cari să conducă luptele cu națiunile conlocuitoare. Vraja acestor înfăptuiri era atât pe lângă nașterea, încât tinerii trimiși cu burse episcopesci teologia din Viena, păreau teologia și se înscriau la drept și științele politice. Parlamentul intelectualilor conducători ai românilor din Austro-Ungaria era de fapt la 1850 concentrat în Viena tuturor speranțelor noastre zadarnice. De aici se dirigeau toate afacerile naționale mai de seamă, deci și cele bisericești. Din constituția frunțarilor români adunați în Viena pleacă acea «Constituțiune la bisericii române» redactată de A. Treboniu Laurian în 1850, pe baza căreia s'a făcut mai târziu, cu unele adăușuri și modificări, «Statutul Organic» al bisericii noastre.

E greșit a se atribui acest «statut» exclusiv lui Șaguna; pentru toată țara, în condițiile în care se atunai la lungă parte componerul lui, căci ideile din el erau de fapt în mîntea tuturor, cum ne arată scrisorile particulare ale frunțarilor din acel timp. Un fel de «statut organic» cu aceleași idei liberale s'a pînăut și pentru biserica unită, și au căsătorit sălă împună acestuia la sinodul electoral din Septembrie 1850, cu ocaziunea alegerii de episcop a lui Alex. Sterca Țulut, — dar n'au izbutit.

Și astăzi, după trecerea unei jumătăți de veac, se poate spune hotărât, că n'a fost un rău. Meritul lui Șaguna — dacă astăzi se mai potrivește acest cuvânt — s'ă mai mult în faptul, că el a reușit, prin autoritatea și prietenia sa cu ministrul de culte de atunci baronul Eötvös, să câștige sancționarea împărătească a «Statutului organic».

Dacă Șaguna n'ar fi avut pretaliu lui Eötvös, desigur n'am fi avut nici «Statutul organic», fiindcă acest «statut» atîc e de liberal și atîc e de anticongar, încât nici un ministru unguresc n'ar fi avut îndrăzneala să-l propună spre întărire împărătească. Că de fapt e așa, ni-o arată mirarea ministrului prezident de atunci Andrási, căruia arătându-i-se paragraful din «Statutul organic», în care se spune, că sinodul eparhial alieve înalțului, a exclamat: «Săracul Eötvös! El avea înșăina sa tot instituțiunile americane, și nici în America nu e așa».

Prin «Statutul organic» biserica noastră primi o organizație atât de liberală, atât de protestantă și străină de spiritul bisericii ortodoxe, încât Sinodul eparhial, ca și *Congresul național bisericesc*, cu membrii $\frac{1}{2}$ preoți și $\frac{1}{2}$ laici, devenira, am putea zice lui, fel de parlament, care se ocupă de toate chestiunile naționale: de biserică, școală, cultură și altele. Viuă propunz zis morală religioasă a ajuns pe planul al doilea, și chiar când se hotăra ceva în privința aceasta, nu îndeplinea nimeni sau aproape nimeni, pentru în mare parte pîlda vie, care cucereste și îndeamnă, lipsăa totmăla la acei cari aducosu hotărârile. Vechile și bunele moravuri se desirămă tot mai mult în biserica noastră, cu o condiciune laicizată aproape cu totul. Patrimuri urâte, desbinări, intrigi, clicării și partide cu scopuri personale se ivesc pretutindeni, cari nu contribuiri neșus de mult la micșorarea credinței religioase, a prestigiului bisericii și la sfărămarea caracterelor morale, ceace e fără îndoială un mare rău pentru morala publică a neamului nostru.

E destul ca să vă amintesc, pentru a vă convinge despre cele afirmate: algeriile profețite, protopopii și chiar arhierșii, — pe cari le cunoașteți bine, din experiența proprie, uncori foarte dureroasă, — ca fiind, în toată cea mai clară a ravagiilor, ce le-a făcut organizația noastră bisericească cu «Statutul organic» în conștiința morală a credincioșilor noștri.

Dacă împrejurările vitrege din trecut ar putea scusa introducerea «Statutului organic» în biserica noastră, punând la activul lui unele contribuții folositoare din punct de vedere național, astăzi când acestea împrejurări s'au schimbat cu desăvârșire, «Statutul organic» nu și mai are rostul său, din punct de vedere al progresului moral și religios, ca și păstrării multor datine și obiceiuri bune creștinești la poporul nostru de aici.

Recunosc că întru călva a contribuit la stagnarea și împiedicarea acestora și vătămarea împreună cu alte neamuri de lege și datini foarte opuse nouă.

A persista și mai departe în organizația bisericească pe baza acestui «statut» în noul stat român, înseamnă accelera prăbușirea credinței religioase și a vieții morale, și deschierea porților bisericii tuturor sectelor și înclințelor dezastrioase.

Deci, ce-i de făcut în privința aceasta, aici e vorba să se împreune toate bisericile ortodoxe române din noul stat român, având aceeași organizație. Să primim organizația bisericească din România veche? Nu. Și lăta de ce nu se poate primi.

Biserica ortodoxă din principatele române, — unite în 1859 sub numele de România, — a avut o organizație canonică, cu toate că încă în divanurile ad hoc din 1857 se propusese stătuțificarea și lăicizarea acestei biserici. Sub domnia lui Cuza Vodă același spirit liberal, laic în ce privește biserica, domnea în România ca și în Ardeal, numai că cel din România venise direct din Franța anticlericală și era susținut și înțrit de ardeleanii cărțurari trecuți acolo.

Interesant e că redactorii legii bisericești anticanonice, înfățișând de Cuza Vodă, pentru biserica ortodoxă din România, a fost tot A. Treboniu Lăurian, ca și al celui din Ardeal, despre care am vorbit. Astfel lăicizarea bisericii din România și Ardeal s'a început cam în același timp, și prin constituirea aproape a acelorași grupuri.

Să ne gândim numai la faptul, că în 1859 însuși ministrul de culte D. A. Sturdza de atunci, fiind vorba de nota organizare a bisericii din România, se adresează lui Gheorghe Bariț pentru a-i cere părerea în chestia aceasta bisericească, așa de dificilă și în deosebi așa de puțin laică.

Bariț și răspunde prin o «dizertație» despre care Sturdza zice că se va folosi ca o *lumină conducătoare* în timpul și în guvernul din care oare căci Bariț Sturdza în acest timp trecu să demisioneze. Bariț zice între altele în Memorialul său adresat către ministrul de culte Sturdza în 1/13 Mai 1959 sub titlul «Idei despre un regulament pentru clerul Moldovei», acestea cuvinte adevărate: «că la un cler care există așa zicând de mii de ani, să se cerceteze forma și temeliile existenței și activității lui de până acum pe urmele istoriei sale și a praxei observate de-a lungul ei».

Dacă cuvintele lui Bariț, om de un superior bun simț, și cu o profundă înțelegere pentru viața morală religioasă a neamului nostru, conducătorii României de atunci le-ar fi aplicat sincer și neprecopant, în realitate nu s'ar fi ajuns la organizația bisericească anticanonice, pe care v'o schitez în linii principale.

Prin «Decretul organic» din 1864 al lui Cuza vodă biserica din România primi o grea și neechitabilă lovitură. Se înstitue un sinod de cleric și mireni. Episcopii, fără să aștepte, se primesc din partea Domnului. Decretul acesta voinic și anticanonice, care rupe cu totul o tradiție bisericească din trecut, a produs o tulburare foarte legitimă în sânul clerului român. Biserica din România prin această lege anticanonice a ajuns într-o situație foarte grea, declarându-se schisma din partea patriarhiei din Constantinopol, care nu voia s'o recunoască ca fiind parte din marea biserică ortodoxă canonică. A trebuit să intervină însuși Principele Carol — răposatul rege — în persoană la patriarhia din Constantinopol, ca această schismă să înceteze, făcând prim ministrul D. A. Sturdza o nouă lege bisericească în 1872, care e ceva mai canonică. Prin legea din 1872 episcopii se alegeau de membrii Corpurilor legiuitoare, de senatori și deputați, care

se uneau pentru acest scop cu sinodul episcopesc compus prin aceste lege nu numai din episcopii canonici, ci și din arhierii titulari necanonici.

Se înstituiră trec în mâna statului ca și facultatea teologică dela 1884; și asupra numirii profesorilor dela aceste școli hotărâse în sfârșit tot ministrul de culte. Profeții dela sale sânt plăți de stat, iar cel dela oraș din partea orașului după un tarif fix de legea din 1893 a lui Tache Ionescu.

În 1909 s'a adus o nouă lege bisericească din partea ministrului liberal de culte, Spiru Haret. Episcopii se alege de corpurile legiuitoare, de sinodul episcopesc și de nou înstituitul *Consiliu superior bisericesc*, cari se unesc toate cu ocaziunea algeriilor de arhierie. Toate afaceri de jurisdicție și administrație bisericească superioară cade în sama acestui Cons. bisericesc, care se compune din 16 membri ai Sinodului episcopesc, și din 21 membri dintre preoți, diaconi, și stareți, deci aceștia din urmă în majoritate la voturi față de membrii sinodului episcopesc. Toate hotărârile Consistoriului superior sunt supuse aprobării ministrului de culte. Tot cei 21 de membri ai Consistoriului superior se alege de fapt tot de ministrul de culte. Episcopii numai înțelegere cu ministrul de culte pot numi pe cei trei membri preoți din Consistorul permanent eparhial, pe protopopi și procurorii ecleziastici sau defensori.

(Va urma).

Liceul «Aurel Vlaicu» din Orăștie

Se aduce la cunoștința On. părinți, cari volesc a-și înscrie băieții la liceul român «Aurel Vlaicu» din Orăștie, că înscrierile în toate opt clase se fac în 17-15 August a. c. în edificiul fostei școli civice de tele-stat etajul I. în cancelaria directorului în Orăștie.

La înscriere fiecare elev plătește 100 cor., se va prezenta însoțit de părintele sau tuturul său legal, și va aduce cu sine: certificat școlar de pe clasa ultimă, act de naștere și atestat de revaccinare.

Diracțiunea.

Știrile zilei

Armata română în Lugoj și Caransebeș. În 22 Iulie 1919 d. a. la ora 2 a intrat în Lugoj primul transport de soldați români din vechiul regat. Trupele au sosit dinpre Orșova. În ziua următoare au venit trupe române și la Caransebeș. Vitejii soldați au fost primiți cu înșulțire, ce nu se poate descrie.

Lui Aurel Vlaicu. La Iași s'a adunat pentru ridicarea unei statue aviatorului *Aurel Vlaicu* suma de 32 mii lei. Comitetul executiv s'a adresat unui sculptor din Paris, pentru construire statuii.

Tratatul cu Austria. Duminică dimineața maiorul Bourgeois a predat cancelarului german Renner propunerile financiare, cuprinse în tratatul care în ce privește chestiunile teritoriale s'au făcut următoarele corecturi de graniță: Frontiera este schimbă astfel ca Cehoslovacia să primească *Pressburgul*. Austria va primi alte teritorii, cari erau să aparțină Ungariei.

Chestiunile economice, după noua lor discuție, au fost de asemenea ușurate, în favoarea Austriei.

† **Constantin Dimian.** Despre moartea protopopului Dimian, familia decedatului a dat următorul anont:

Jalnică familie aduce la cunoștință tuturor trecerea la cele eterne a iubitului nostru tată, frate și moș, *Constantin Dimian*, protopop al județului Treiscaune, și paroh al Brețului. În etate de 71 de ani, întâmplată la 19 Iulie 6 ore p. m., după o scurtă și grea suferință, fiind împărțit cu Sfințele taine, după un serviciu de 47 ani în via Domnului. Inmormântarea se face Marți în 22 Iulie ora 10 a. m. în cimitirul bisericii din Brețcu. Fie-i memoria eternă *Familia Iălică*.

Declarația șșilor. Delegații consiliului național sășesc, în frunte cu prezidențul său, au înaintat în 23 I. c. Consiliului dirigent următoarea declarație:

Subscriși conducători ai Statului național sășesc din Ardeal, în urma șșilor răspândite în timpul din urmă din partea preșter române, că poporul sășesc ar fi intervenit la conferința de pace din Paris, dăm următoarea declarație categorică: Poporul sășesc și-a înaintat toate dorințele și propunerile, referitoare la realizarea drepturilor asigurate minorităților noului stat la Alba-Iulia, exclusiv Consiliului Dirigent.

La conferința de pace din Paris poporul sășesc n'a intervenit pentru realizarea drepturilor asigurate prin adunarea națională a românilor din Alba-Iulia, nici pe cale directă, nici pe cale indirectă.

Politica poporului sășesc față de Consiliul dirigent și față de poporul român a fost deloc înțelegătoare și de ocaz mai deplină sinceritate și legalitate.

Protestăm energic contra proiectului, că am fi purtat o politică de duplicitate.

Sibiu, 22 Iulie 1919. Dr. Adolf Schullerus, Dr. Radolf Schaller, Rudolf Brandsch, Dr. Artur Polony, Dr. Hans O. Roth.

Banotelul alba de 25 și de 200 coroane, în urma intervenției Băncii *Albina*, vor fi schimbate închei de 100, 1000, 50, 20 și 10 coroane. Schimbarea se face cu spolarea și prin înțelegerea Consiliului Dirigent și al autorităților munitare. Cei cari au bani albi, se pot prezenta până la 9 Aug. a. c. la ocare din băncile de te teritoriale unite cu regatul român.

No democratizm? În timpul din urmă nu se mai dă nici o îngrijire parcului din orașul nostru. E plin de murdărie, de hârtii aruncate dela tot felul de alimente, nemătură, carba călcată, închei o oroare a sîm, mai ales seara în ci. Odoșoară era îngrijit ca de pînă, încă era o trumșeală a Sibiului nostru.

Să fim oare nepăsători de numărul orașului nostru, ca oraș estetic, bine îngrijit, sau să devenim orașelor omlente, plin de murdărie? Să fie acesta semnul democrației?

Pedepse meritale. Curtea Marțială a Comandamentului Trupelor din Transilvania a pronunțat următoarele sentințe, pentru ascundere de arme și explozive:

Parody Ferencz, șase luni închisoare.
Lustig Sándor, trei luni închisoare și 2000 lei amendă.

Geist Zigmund, trei luni închisoare și 3000 lei amendă.

Kiss Gergely, trei luni închisoare și 500 lei amendă.

Sevever Sándor, trei luni închisoare.
Révész István, una lună închisoare.
Jobc Arpád, un închisoare.

Pentru crime și delicta în contra siguranței Statului și ofense aduse M. S. Regelui, Dr. St. Apály din Cluj, a fost condamnat la 5 ani reclusiune.

Amintiri. Prima: Era prin August 1914. Regimentul de inf. 64 nu plecase încă pe front. Orăștie bălbia de lume. Dar nu erau numai soldați, ci și părinți, frați, neveste și copii de ai acestora.

E într-o Sâmbătă după amiază, piața mare forțată de miliție, căci după obiceiul vechi jumătate acestei zile e liberă de *Ohebsburgul*. Soldații dau târcoale «coțarilor», cu poame. De odată trutul unui automobil ne atrage atențiunea. Ei se oprește chiar la tre noi. Oamenii privesc curioși înă în acest soi de căruțe.

— Oare ce-i în lista, măi *sandar*. Intreb cu curiozitate prefăcut pe unul.

— Mă... tu nici atâta nu știi *motobil*.
— Ce măi, poate *motofote*?
— Un hohot se auzi din câteva zeci de pieturi, iar un «domn frătit» mă-ru ruspe verde:
— Prost mă ești, măi, te vede că ești numa *infantaristu!* V. Z.

Teatre în Sibiu

Cinematograful Orașului. Piața Hermann. Direcțoară: D-na M. Scholtess.

Marți *Ură și iubire din viața de circ*, dramă senzațională.

Inceputul la ora: 9 seara.

Cinematograful Apollo. Strada Schevis. Direcțoară: Dna Emil Toth.

Marți *mare film de răsunarea dincolo de moarte*, mare film de răsunarea dincolo de moarte, mare film de răsunarea dincolo de moarte.

Inceputul la ora: 9 seara.

Concurs

Pentru întregirea postului de învățător la școala confesională gr.-or. rom. din Sibiu sub-**inferior** (jud. Sibiu) se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumente împreună la acest post sânt: 1. Salar fundamental, din care se va solvei 600 cor. din fondul Universității săsești, 400 cor. din alodiu, 200 cor. din repartiție de popor, iar restul de la stat.

2. Locuință în deplină corespunzătoare, cu grădina aflătoare de lângă școala.

3. 1^{1/2} stângini de lemne de foc.

Învățătorii instituți la acest post sânt obligați a înța în Dumineci și sărbători o strângă a înța în Dumineci și sărbători o strângă în biserică, să a vea cunoștințe muzicale pentru a înța un cor bisericesc din băieți din parohie și a înța școala de repetiție.

Concurenții sânt poții a se prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare în biserică până la expirarea concursului spre a-și arăta dexteritatea în cântările bisericesci.

Cererile de concurs provizute cu toate documentele precisate sânt a se înța oficiului protopresbiteral tractual.

Sibiu, din sedința comitetului parohial, înținută la 6/19 Iulie 1919.

Nile Stanoiu
pres.

Nicolas Simion
I Episcop.

Văzut:

Dr. Ioan Stroia
protopresbiter.

Nr. 142/1919.

(175) 2-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III. **Vima mare** din protopresbiteratul Cetății de peatră public concurs cu termen de 30 zile în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele satoritiei în coala B. de congruă.

Concurenții să-și înțineze petițiile de concurs cu documentele de înțință subsemnatului oficiu în termenul fixat, și de lângă observarea restricțiilor §-ului 33 din Regulamentul pentru parohii să se prezinte în vreo sărbătoare în biserică din Vima-mare ca concurenți.

Lăpășul-unguresc, 31 Mai 1919.
Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al tractului «Cetatea-de-peatră» în conțelegere cu comitetul parohial.

Andrei Ludu
protopop.

(170) 3-3

Concurs repetiție

Pentru întregirea parohiei de cl. III. **Leșnic** cu filia **Dumbrăvița**, din protopresbiteratul Devel, se publică concurs cu termen de 30 de zile de la prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitorilor preoției de la stat. Concursule înținate cu documentele cerute sânt a să înțineze subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis, iar concurenții — cu observarea prescrierilor regulamentului pentru parohii — se pot înțința în înțințarea alegătorilor spre a cânta, respective a oficia, cuvânta și a face cunoștință cu poporul.

Deva, 14/27 Iunie 1919.
Oficiul protopresbiteral al tractului Deva în conțelegere cu comitetul parohial conberent.

Dr. Ioan Dobro
protopresbiter

Doi băieți

cu școala românească și deplin sănătoși se primesc imediat ca elevi în
Tipografia arhiepiscopă din Sibiu.

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățător la școala confesională gr.-or. română din **Coșev**, protopresbiteratul Agnita, se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt:

1. 600 cor. salar fundamental plătit în rate lunare anticipative prin repartiție de la popor

2. Intregire a și cvintesenalele legale de la stat, pe cari le-a avut și învățător I. Bucur.

3. Cuartir natural în edificiul școalei.

La al cuartir sau relut de cuartir comuna nu se obligă.

4. Ordină prescriă de lege, în natură.

5. Învățătorul ales le obligat, a înțina eleevii școalei de toate zilele și de repetiție, a cerceta biserica în Dumineci și sărbători cu eleevii și a cânta la sl. liturgic.

Cei ce pot forma cor cu eleevii sau tinerimea adultă, vor fi preferați și deosebit remunerați.

Doritorii de a ocupa acest post să-și aștearnă rugărele adjuțate cu documentele cerute de lege oficiului protopresbiteral în Agnita până la termenul sus indicat, și să se prezinte în vreo Duminecă sau sărbătoare în biserică spre a face cunoștință cu poporul și a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic.

Agnita, în 2/15 Iulie 1919.

Înțelegeru cu cu comitetul parohial conberent.

Ioachim Muntean
protopop.

Nr. 250/1919 prot.

(180) 3-3

Concurs

Pentru întregirea posturilor vacante de învățătorii dela școalele confesionale din parohiile 1. **Loamșna**, 2. **Mohu**, 3. **Bisudaul**, 4. **Șelimbăr**, 5. **Șura mare** și 6. **Vârșir**, protopresbiteratul Sibiu, se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreună cu aceste posturi sânt:

1. Salarul prescriă de lege cu toate adaușurile sistemizate, plătitil parte dela parohii, parte din ajutorul de stat asigurat deja pentru fiecare post dela ziua Introducerii în funcție.

2. Cuartir în natură, eventual relutul legal.

3. Șuramare și Șelimburlu ofera învățătorului și grădină, și o cantitate cearcare de lemne în natură.

Cei ales este dator a duce Dumineca și în serbătorii eleevii la biserică și a cânta cu el liturgic, deasemenea are datorița a provedea în școala de repetiție.

Doritorii — ocupa unul din aceste posturi să-și înțineze în termenul deschis cererile înținate cu documentele cerute (Atestat de botez, Atestatul ultimei clase medii, Diploma de învățător și eventualele atestate de serviciu) sub semnatului oficiu protopresbiteral, având a se prezenta și în parohie spre a-și cunoaște și poporul.

Sibiu, în 7/20 Iulie 1919.

Dr. Ioan Stroia
protopresbiter

A apărut și se află de vânzare la
Librăria arhiepiscopă din Sibiu.

Conclucarea omului cu Dumnezeu.

Predici

de
Mihai Păcșian,
protopresbiter

și alți preoți din protopresbiteratul B. Conioșului
Prețul 3 cor., plus 12 fil. porto.

ANUNȚ

Administrația Băilor din Ocna-Sibiului necesită urgent mai mult **VIZITATORI**. Informații detaliate se pot lua la Administratorul economic în edificiul Școalei de Cadeji din Sibiu clădirea din curte, parter.

(179) 3-3

Localurile oficiilor stăpînirii în Sibiu se găsesc în următoarele străzi:

Prezidiul **Consiliului dirigenț**: Strada Schevici 6, et. II.

Resortul de **alimentație** și comunicație Strada Schevici 3-a, et. II.

Resortul **cafelor** și instrucțiunii publice: Strada Popliță 7 et. I.

Resortul **agriculturii**: Strada Fabinii, pavilionul ofițeresc în școala de cadeji, parter.

Resortul de **finanțe**: Școala cadejilor, et. I.

Resortul de **justiție**: Strada Schevici 3-a, et. II.

Res. de **codificare**: Strada Schevici 3-a, et. I.

Res. de **organizare**: Strada Berg 9.

Res. **caroșilor sociali**: Strada Friedenfelts 16, et. I.

Res. de **industrie**: Școala cadejilor.

Secretarul de **interne**: Strada Ciznădiei 4, et. I.

Șeful serviciului de **organizare**: Str. Ciznădiei 4, et. II.

Secretarul pentru **comunicație**: Str. Schevici 3-a, et. II.

Secretarul **p. agricultură, p. finanțe**: Școala cadejilor, et. II.

Secr. **p. ocrot sociale**: Strada Friedenfelts 16, et. I.

Șeful **siguranței**: Strada Schevici 6, parter.

Comanda **Trupelor din Transilvania**: Strada Reissenfels, liceul de stat.

Comanda **teritorială, Secția Organizării** 6-7: Strada Ciznădiei 4, et. I.

Ofițeria **Oficială**: Strada Ciznădiei 4, et. I.

Contabilitatea Consiliului dirigenț: Strada Schevici 6, parter.

Secretarii **p. culte și instr. publice**: Strada Popliță 7 et. I.

Biroul Presei: Strada Schevici 6, parter.

Secretarul **p. interne**: Str. Schevici 6, et. II.

Res. **armatei și siguranței publice, birouri de informații**: Strada Honterus 17.

Prețul 3 lei = 6 coroane.

II.

5. Dorurile mele, de O. Goga.

6. Peste vârfuri, de Eminescu.

7. Somnoroasă pășăre, Eminescu.

8. Dupăce atăta vreme, Eminescu.

9. Scumpă dragă leișoră, *.

Prețul 5 lei = 10 coroane.

III.

10. Seara de O. Goga.

11. Se bate miezul nopții Eminescu.

12. Strigă lăea din grădină, *.

13. Lună Lună de Goga.

14. Ploua cade, *.

Prețul 5 lei = 10 coroane.

Expedită recomandat, porto postal 40 fil. *.